

IN DIE HOOGGEREGESHOF VAN SUID-AFRIKA

(TRANSVAALSE PROVINSIALE AFDELING)

SAAK No 22476/86

HF.

GELIASSEER OP: 16-6-1987.....

HAAL DEUR WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE	
(1) RAPORTEERBAAR. JA /NEE	(2) VAN BELANG VIR ANDER REGTERS: JA /NEE
(3) HERSIEN.	
DATUM	15/4/87
HANDTEKENING	

Applikant

JOHANNES PETRUS COETZER

Respondent

JOHANNA CHRISTINA COETZER

HERSIENING VAN TAKSASIE

DE KLERK, R

Hierdie is n hersiening van taksasie ingevoelge Reel 48.
Die applikant en respondente was tevore getroud. Ingevolge n egskedingsbevel is toesig oor n dogtertjie uit hulle huwelik

gebore, aan die respondente toegeken. Die applikant het ingevoelge Reel 6 op n dringende basis aansoek gedoen om n bevel dat die respondente gelas moet word om die kind tydens die Desember-vakansie van 1986 aan die applikant te oorhandelg ten einde hom in staat te stel om toegang tot die kind te geniet.
Die respondente het die aansoek teengestaan. Sy het die hulp bekom van n kliniese siekundige, ene dr J M Uken. n Stielkundige verslag deur dr Uken is deur die respondente aan haar beantwoordende verklaring geheg.

Die applikant het in sy repliek genoem dat hy twee kliniese siekundiges besoek het, dr Basil Carney en dr Wilfred Lax. Op die stadium toe sy repliek geliasseer is was hulle verslae nog nie beskikbaar nie maar applikant het onderneem om die verslae, sodra dit beskikbaar is, aan die respondente se regsvertegenwoordiger te beteken en by die Hof in te handig. n Verslag is bekom by dr Basil Carney en die verslag is inderdaad by die Hof ingehandig en het deel gevorm van die gepagineerde stukke wat voor die Hof was toe die Hof op die 23ste dag van Desember 1986 n bevel ten gunste van die applikant gemaak het.

In applikant se koste rekening is n bedrag van R160,00 as uitgawe aangetoon synde n bedrag betaal aan dr Lax en n verdere bedrag van R400,00 synde n bedrag betaal aan dr Carney. Respon-

877

dente het beswaar daarteen dat hierdie items toegelaat is en na aanleiding van die beswaar is 'n gestelde saak as volg geformuleer:

- (1) Was dit noodsaaklik om die twee siekundige verslae te bekom ten einde die verslag van die teenkant te repudieer?
- (2) Was die gelde betaalbaar aan die kliniese siekundiges kwalifiserende fooie of nie?

Na my mening het die applikant redelik gehandel deur 'n verslag te bekom ten einde te poog om die verslag deur dr Uken te neutraliseer. Die vraag of applikant 'n geskikte persoon is om die kinders onder sy beheer te hê was in geskil geplaas gewees en applikant was gevolglik geregtig om 'n verslag te bekom met betrekking tot die vraag of hy 'n geskikte persoon is om die kind onder beheer te hê.

Hoewel die verslag nie aan die repliek aangeheg is nie is daar, soos reeds aangetoon, in die repliek gemeld dat die verslag geïgnoreer sou word sodra dit bekom word.

Daar is geen verslag van dr Lax voor die Hof nie maar die applikant toon aan dat dr Lax sekere ondersoekte gedoen het en evaluasie gedoen het op grond waarvan dr Carney die saak verder

gevoer het en op grond van daardie evaluasie en sy eie waarnemings sy verslag opgestel het. Die bekom van dr Lax asook dr Carney se hulp was gevolglik nodig en redelik ten einde respondente se antwoord te onseun.

Dit dien vermeld te word dat daar nie 'n eedsverklaring deur dr Carney lusseer is nie. Hierdie gebrek is na my mening egter formeel van aard. Dit is duidelik dat die applikant dr Carney se deskundige mening by wyse van die verklaring voor die Hof geleë het.

Reël 70(e)(6.) bepaal dat die billike en redelike voorlêers en uitgawes van getuies en die bywoning van getuies wie se getuiegelede by taksasie toegestaan is takskeerbaar is daar die takskeermeeester van mening is dat die uitgawes behoorlik aangegaan is vir die verkryging van sodanige getuies en bywoning. Die Reël gaan voort "met dien verstande dat die voorbereidingsgelede van 'n getuie nie sonder 'n bevel van die Hof of die toestemming van alle belanghebbende partye toegestaan word nie."

Ek het reeds aangetoon dat dit redelik was om die getuies van dr Carney te bekom. In die verbygaan kan gemeld word dat hierdie Reël nie alleen van toepassing is op verhoor nie maar ook geld ten opsigte van aansoeke waar die getuies by wyse van verklarings voor die Hof geleë word. Uit wat reeds gesê is is dit

duidelik dat ek van mening is dat die hulp van dr Carney redelik en billik en behoorlik verkry is. Die vraag is nou welke deel van sy en dr Lax se vorderings en uitgawes is vir die verkryging van hulle getuïenis en die voorlegging van hulle verklaarings en welke gedeelte is voorbereidingsgelde ("qualifying expenses").

Uit Mzamo & Another v Taxing Master & Another 1978(3) SA

228 en die sake daar aangehaal is dit duidelik dat 'n getuie homself "kwalifiseer" en dus op voorbereidingsgelde geregtig is wanneer hy die foute verbonde aan die tersaaklike geval bestudeer.

'n Deskundige is veronderstel om reeds die tegniese agtergrond verbonde aan die betrokke probleem te ken. Daar is dus drie fasette van so 'n deskundige se hulp wanneer hy getuïenis voor die Hof lê. Die eerste is die tegniese agtergrond waarvoor hy reeds beskik. Die tweede is die werk verbonde daaraan om die foute en detail verbonde aan die betrokke geval sy eie te maak en die derde is die bywoning by die Hof en die voorle van sy deskundige opinie na aanleiding van sy tegniese kennis en die foute van die betrokke geval.

Die beperking opgelê deur Reël 70(e)(6) slaan slegs op die gelde betaalbaar vir voorbereiding. Dit slaan nie op die redelike en billike uitgawes verbonde aan die bywoning van 'n Hof deur 'n deskundige nie. In aansoeke sal die beperking dus nie betrekking hê op die redelike en billike gelde verbonde aan die

Die opstel van die verklaaring wat voor die Hof gele word nie. Die redelike en billike vordering van 'n deskundige vir bywoning van die Hof benodig dus nie 'n spesiale bevel of toestemming soos be-oog in Reël 70(e)(6) alvorens dit takseerbaar is nie. In die onderhawige geval is dit uit die kosterekening nie duidelik welke deel van drs Carney en Lax se fooie gevra is vir voorbereiding en welke gedeelte daarvan gevra is vir die opstel van die verslag nie. Ek is van mening dat 'n gedeelte van die fooie waarskynlik vir voorbereiding was soos hierintevore gedefinieer en 'n gedeelte was waarskynlik ten opsigte van die opstel van die verslag. Aan- gesien daar geen bevel gemaak is dat voorbereidingsgelde takseer- baar is nie en aangesien daar geen toestemming in die verband is nie is applikant nie geregtig op die gedeelte van die twee des- kundiges se rekenings wat ten opsigte van voorbereidingsgelde gehê is nie. Die applikant sal egter wel geregtig wees op die gedeelte van die twee deskundiges se rekenings wat slaan op die opstel van hulle verslae.

Hierdie aspek kan nie op die inligting tans voor my geti- naliseer word nie en onder omstandighede word die takseermeester se beslissing om hierdie twee items toe te laat tersygestel en word die aangeleentheid terugverwys na die takseermeester ten einde vas te stel hoe die bedrae opgemaak is en welke gedeelte daarvan ten opsigte van voorbereidingsgelde is sodat daardie gedeelte aftakseer kan word.

Applikant het aan sy aansoek 'n brief gedateer 11 Desember 1986 deur sy prokureur aan respondente se prokureur aangeheg.

Die respondente maak beswaar teen hierdie brief en voer aan dat die grootste gedeelte daarvan nie te doene het met die eis dat die kind aan die applikant gedurende die Desember-vakansie gegee moet word nie maar dat dit slaan op ander aangeleenthede. Die gestelde saak in die verband lees:

" Was die inhoud van die brief vermeld in paragraaf 1 in sy geheel deel van hierdie aansoek? "

Die brief handel met reëlings met betrekking tot die evaluasie van die partye deur kiniese sielkundiges en met die verslag wat reeds vanaf dr Uken bekom was waarin die geskiktheid van die applikant as toetsighoudende ouer bespreek word. Die brief handel verder met die kinders se optrede teenoor die partye, die kinders se wense met betrekking tot toegang deur die partye, die partye se geskiktheid om as toetsighoudende ouers op te tree en hulie optrede teenoor mekaar en teenoor die kinders met betrekking tot die kwessie van toegang. Na my mening is die brief wel ter sake met betrekking tot die applikant se eis dat die dogtertjie aan hom gegee moet word vir die vakansie en die beswaar in hierdie verband word van die hand gewys.

Ek aanvaar dat 'n gedeelte van dr Carney en dr Lax se footafgetakseer sal word omdat 'n deel van die foot, soos reeds

vermeld, waarskynlik gehef is as voorbereidingsgeld. Die respondente het gevolglik substansieel geslaag met haar beswaar en die respondente se koste verbonde aan die herstelling moet gevolglik deur die applikant betaal word.

REGISTER VAN DIE HOOGGEREGESHOFF.

M C de Klerk

M C de Klerk